

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Subject: Needs Analysis in The Development of Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Science Faculty of Education and Liberal Arts College of Asian Scholars

จิราพร วิชระโกชน¹,
วิภาภรณ์ ร่มพฤษ²,
สงคราม นากา³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ผู้ให้ข้อมูล คือ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และการประถมศึกษา จำนวน คน 15 คน และสาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา จำนวน 15 คน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 25 คน ครูสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน และครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าความต้องการจำเป็นโดยวิธี Priority need Index (PNI Modified)

ผลกาวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.58, S.D.=0.16) และ (\bar{X} =4.41, S.D.=0.17) ตามลำดับ 2) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) อยู่ระหว่าง 0.00 – 0.07 ซึ่งด้านที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนา คือ มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต มีความต้องการจำเป็น (PNI=0.07)

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาหลักสูตร, วิทยาการการเรียนรู้

¹⁻³อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

The objectives of this research were to analyze the current conditions and the needs for developing a Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Sciences, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars. The informants were undergraduate students: 15 students from the Department of Early Childhood Education and Elementary Education, 15 students from the Department of English Education, 30 students from the Graduate Certificate Program in Teaching, 10 teachers under the Office of Primary Education Service Area, 25 teachers from the Office of Secondary Education Service Area, 1 teacher from Khon Kaen Provincial Education Office and 1 teacher from the Local Administrative Organizations. The total numbers were 97 people. The research tools were the questionnaires on the current conditions and the needs for developing the Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Sciences, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars data using questionnaires. The data were analyzed using Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.) and Priority Need Index (PNI Modified) methods.

The results were as follows: 1) Actual and expected conditions in developing the Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Sciences were overall were at the highest level (\bar{X} =4.58, S.D.=0.16) and (\bar{X} =4.41, S.D.=0.17), respectively. 2) Needs Analysis in The Development of Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Science Overall, every aspect is necessary in every item. with the required value (PNI Modified) between 0.00 – 0.07. The area that was extremely necessary to be developed were the needs for development of the Master of Education Program in Curriculum Development and Learning Sciences. Competences in Curriculum Development and Learning Sciences were prepared to finish the course. This could give an opportunity for self-improvement in the future. The required value was (PNI=0.07).

Keywords: Needs Analysis, Curriculum Development, Learning Sciences

1. บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีต่างๆ อย่างฉับพลัน ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนมีความไม่แน่นอนสูง ท่ามกลางความซับซ้อนที่มากขึ้นอันเนื่องมาจากการได้รับผลกระทบจากโรคไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 (COVID-19) และการเปลี่ยนแปลงของบริษัทเศรษฐกิจและสังคมโลกอันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) และแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตของประเทศ ในขณะที่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและได้ก่อการ (Disruption) ในหลายวงการ ส่งผลกระทบต่อ ทั้งภาคธุรกิจ ภาคบริการ การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงส่งผลให้ภาคเศรษฐกิจต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะทำงานโดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) และ การใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) อีกทั้งยังกระทบการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ที่ปรับเปลี่ยนเป็นการสอนออนไลน์ ที่ทำให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีสอน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความต้องการ

ของผู้เรียนที่มีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องพัฒนาคนของประเทศให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้านต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

การศึกษาศาสตร์ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาคนให้พร้อมรับกับสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งตอบสนองเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ระบุทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ คือ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยมุ่งพัฒนาประเทศสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” และได้กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะที่สำคัญจำเป็น และมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) อยู่ระหว่าง 0.00 – 0.07 ซึ่งด้านที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนา คือ มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และมีความพร้อมในการเปิดศาสตร์ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ให้สามารถพัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความเคลื่อนไหวของกระแสโลก ซึ่งกลไกที่สำคัญในการจัดการศึกษา คือ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ยุคใหม่เกี่ยวกับศาสตร์หลักสูตรและการสอน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในยุคนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามทิศทางของประเทศและสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคต (วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 2563)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

2. คำถามวิจัย

สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

4. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) โดยมุ่งศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กรอบมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตปริญญาโททางการศึกษา (วิชาชีพครู)
2. แนวคิดความต้องการจำเป็น (สุวิมล ร่องวาณิช, 2550) เพื่อสำรวจความต้องการและการวิเคราะห์จำเป็น เพื่อให้ทราบถึงสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
3. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร
 - 3.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร Tyler (1949)
 - 3.2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร Taba (1962)
 - 3.3 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร Saylor & alexander (1981)

5. ขอบเขตของการวิจัย

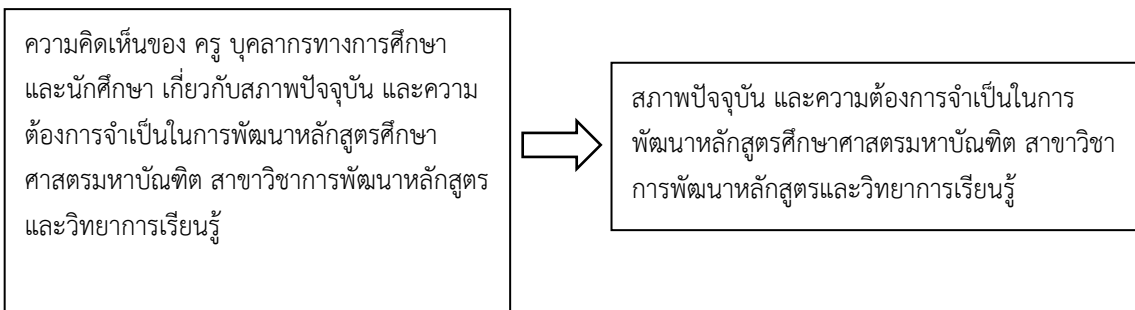
ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา จำนวน 15 คน และสาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา จำนวน 15 คน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 25 คน ครูสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน และครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 97 คน

ตัวแปรต้นที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นครู บุคลากรทางการศึกษา และนักศึกษา จำนวน 97 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ตัวแปรตามที่ศึกษา คือ สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา จำนวน 15 คน และสาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา จำนวน 15 คน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 คน ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 25 คน ครูสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน และครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 97 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้การวิเคราะห์ความต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นดำเนินการเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index : PNI Modified สูตร $PNI\ Modified = (I-D)/D$ ซึ่งเป็นวิธีหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นอยู่แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

8. สรุปผลการวิจัย

ผลจากการเก็บแบบสอบถามการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบด้วยผลการศึกษา 2 ส่วน ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบัน ในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ซึ่งสามารถสรุปผลการสำรวจดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน พบว่า

1.1.1 สภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.16) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษาในอนาคตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.18) รองลงมาคือ องค์กรความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.16) และลำดับสุดท้าย คือ ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.15) ตามลำดับ

1.1.2 สภาพที่คาดหวัง ในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.41, S.D.=0.17) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.55, S.D.=0.18) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.52, S.D.=0.16) และลำดับสุดท้าย คือ ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.15, S.D.=0.16) ตามลำดับ

1.1.3 ความต้องการจำเป็น ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประเทศไทย (PNI modified=0.07) ลำดับรองลงมาคือ ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรียนรู้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษาในอนาคต (PNI modified=0.05) และความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการประกอบอาชีพและพัฒนาทักษะในการปฏิบัติวิชาชีพครูในอนาคต (PNI modified=0.03) ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง

รายการ	สภาพที่จริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.55	0.17	มากที่สุด	4.52	0.16	มากที่สุด	0.00	5
2. องค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	4.65	0.16	มากที่สุด	4.55	0.18	มากที่สุด	0.02	4
3. ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรียนรู้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษาในอนาคต	4.70	0.18	มากที่สุด	4.47	0.19	มากที่สุด	0.05	2
4. ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการประกอบอาชีพและพัฒนาทักษะในการปฏิบัติวิชาชีพครูในอนาคต	4.56	0.18	มากที่สุด	4.40	0.17	มากที่สุด	0.03	3
5. ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประเทศไทย	4.45	0.15	มาก	4.15	0.16	มาก	0.07	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.58	0.16	มากที่สุด	4.41	0.17	มาก		

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาสภาพที่คาดหวัง สภาพที่เป็นจริง และความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า

2.1.1 สภาพที่เป็นจริง มีโดยผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.44, S.D.=0.14) และพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อ

เตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.16) รองลงมา คือ มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถประกอบอาชีพครูในอนาคต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.18) และลำดับสุดท้าย คือ มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถของผู้เรียนในการเป็นครูมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.18) ตามลำดับ

2.1.2 สภาพที่คาดหวัง มีผลโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.17) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถประกอบอาชีพครูในอนาคต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.16) รองลงมาคือ มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.19) และลำดับสุดท้ายคือ มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.18) ตามลำดับ

2.1.3 ด้านความต้องการจำเป็น คือ มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต (PNI modified=0.07) รองลงมาคือ มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (PNI modified=0.06) และมีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถประกอบอาชีพครูในอนาคต (PNI modified=0.01) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

รายการ	สภาพที่จริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถของผู้เรียนในการเป็นครูมืออาชีพ	4.17	0.18	มาก	4.17	0.16	มาก	0.00	5

รายการ	สภาพที่จริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2. มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.40	0.17	มาก	4.37	0.18	มาก	0.00	4
3. มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต	4.73	0.16	มากที่สุด	4.40	0.19	มาก	0.07	1
4. มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถประกอบอาชีพครูในอนาคต	4.53	0.18	มากที่สุด	4.45	0.16	มาก	0.01	3
5. มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.38	0.17	มาก	4.12	0.18	มาก	0.06	2
	4.44	0.14	มาก	4.30	0.17	มาก		

9. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ อภิปรายได้ว่า

1. สภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.58, S.D.=0.16) สภาพที่คาดหวัง ในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ มีผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.41, S.D.=0.17) ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรียนรู้มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย

และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะที่สำคัญจำเป็น และมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ และสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรารุจ จันดีวันทา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรแบบเร่งรัดเพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านภาษาจีน สำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาระบบขนส่งทางราง ก่อนศึกษาต่อในสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของภาษาจีนสภาพจริงที่เป็นอยู่ โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.16$) และ สภาพปัจจุบันของภาษาจีนที่เป็นสภาพจริงที่ควรจะเป็น โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.19$) และ สอดคล้องกับ สายัณห์ ผาน้อย และคณะฯ (2563) ได้เสนอบทความวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นชุมชน อัจฉริยะ และจัดลำดับความสำคัญของชุมชนหนองใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม และการประชาคม ผลการวิจัย พบว่า ทุกชุมชนมีความต้องการการพัฒนาชุมชนอัจฉริยะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้าน สุขภาพอนามัย เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ด้านกีฬา ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านความรู้ด้านกฎหมายในชีวิตประจำวัน และด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตามลำดับ นอกจากนี้ชุมชนยังให้ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน ภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาที่ว่า “โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน”

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนา หลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) อยู่ ระหว่าง 0.00 – 0.07 ซึ่งด้านที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนา คือ มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตร และวิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อจบหลักสูตรฯ นี้แล้วสามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคต มีค่าความต้องการ จำเป็น (PNI=0.07) ทั้งนี้ เนื่องจาก มีเป้าหมายที่จะพัฒนาครู หรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความรู้ความ เข้าใจในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล โดยอาศัยการบูรณาการ (Integration) สภาพ ปัญหาและความต้องการของสังคมยุคใหม่ รวมทั้งลักษณะธรรมชาติของสาระความรู้ที่มีทั้งทฤษฎีหรือหลักการที่ค่อนข้าง ตายตัวและมีทั้งส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลายุคสมัยและวิทยาการที่ค้นพบใหม่ๆ ในสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ และสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการขยายตัวแขนงวิชาหลายแขนง ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรนี้จึงมุ่งเน้นการสร้างผู้นำวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญา ของการ อุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษามาตรฐานวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพที่เป็นสากล สอดคล้องกับ คมสันต์ หลาวเหล็ก (2564) ได้เสนอบทความวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำด้าน ภูมิคุ้มกันโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความจำเป็นที่ต้องสร้างหลักสูตรนี้ไปใช้ในสถานศึกษา

10. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนา หลักสูตรและวิทยาการการเรียนรู้ สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นฐานแนวคิดในการวิจัยพัฒนาหลักสูตรในศาสตร์สาขาวิชาอื่นในด้านการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกโดยการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะเป็นการสะท้อนภาพแนวทางการพัฒนาหลักสูตรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 การศึกษาในครั้งเป็นการศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเท่านั้น ดังนั้นหากมีการวิจัยต่อไป ควรจะนำแนวทางที่ได้ไปทดลองปฏิบัติและทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรต่อไป

11. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

คมสันต์ หลาวเหล็ก. (2564). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำด้านภูมิคุ้มกันโรค พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย, 11(3), 138 – 150.

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. (2563). แผนกลยุทธ์วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีการศึกษา 2563-2567.

ศราวุธ จันดีวันทา. (2564). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรแบบเร่งรัด เพื่อเตรียมความพร้อมความสามารถด้านภาษาจีน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาระบบ ขนส่งทางราง ก่อนศึกษาต่อในสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 13(1), 148 – 163.

สายัณห์ ฝาน้อย และคณะ. (2563). สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นชุมชนอัจฉริยะ. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(2), 25 – 29.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Saylor, J.G., W. Alexander and A. J. Lewis. (1981). Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Taba, Hilda. (1962). Curriculum development: theory and practice. New York: Brace & World.

Tyler, R. W. (1949). Basic Principle of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago Press.